

Nowości w zbiorach wielickiego Muzeum już do oglądania

2022-09-19

Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka zaprasza do oglądania zakupionych w 2022 roku zabytków. Wzbogaciły one zbiory sztuki, etnografii, kartografii, techniki górniczej i biblioteki. Można je oglądać w Zamku Żupnym w Wieliczce do 31 grudnia 2022 r.

Najcenniejszymi zakupami są **solniczki z Limoges we Francji** wykonane techniką emalii malarskiej. Została ona wynaleziona w Limoges ok. połowy XV wieku. Wyroby tego ośrodka docierały też do Polski. W XVI wieku najwyższy poziom osiągnęły emalie limuzyjskie o formach renesansowych i manierystycznych. Właśnie takie dwie solniczki wzbogaciły kolekcję muzealną. Są wykonane z miedzi, mają taki sam sześcioboczny kształt, ale różnią się dekoracją. W górnej i dolnej części znajdują się niewielkie wgłębienia na sól. Na sześciu ściankach większego naczynia przedstawiono prace mitycznego Herkulesa (sceny walki herosa z Kakusem, z centaurem Nessosem unoszącym Dejanirę, z lwem nemejskim, z psem Cerberem, z hydrą lernejską i zapasy Herkulesa z Anteuszem). Górna i dolna powierzchnia solniczki zostały ozdobione portretami profilowymi i popiersiami, interpretowanymi jako wizerunki cesarzy rzymskich.

Cennym jest też **srebrny zestaw stołowy, częściowo złożony**, wykonany w Paryżu przez renomowaną pracownię złotniczą Froment-Meurice w latach 60.XIX w. Składa się z dwóch podwójnych solniczek o formie muszli, połączonych puttem stojącym na delfinie i trzymającym trójząb oraz ośmiu solniczek w kształcie muszli, których uchwyt tworzy młody tryton – bóstwo morskie, syn Posejdona i Amfitryty w mitologii greckiej. Podobny komplet zachował się w Pałacu Królewskim w Madrycie.

Ciekawymi nabytkami są: **solniczka srebrna z gnomami** (duchy podziemi) trzymającymi narzędzia górnicze wykonana prawdopodobnie w Niemczech w XIX w. oraz **solniczka srebrna z trzema krajobrazami** wykonana przez złotnika Heinricha Gottfrieda Antona Hammona w Norymberdze ok. 1685-9.

W tematykę wielickiego muzeum wpisuje się **patera z górnikiem**, która była darem dla starosty górniczego I. Jeschke z Krakowa. Wykonana została przez złotnika Christiana Sandera w Wiedniu w 1863 r.

Powiększyła się kolekcja obrazów autorstwa wielickiego malarza Ferdynanda Olesińskiego, ucznia Jana Matejki. Jej ozdobą stał się portret Matyldy, żony malarza w stroju ślubnym, namalowany w 1887 r. (olej na płótnie).

Do zespołu map dołączył **plan Wieliczki z 1717 r.** wykonany odręcznie przez królewskiego geometrę Krzysztofa Juliusza Herttwiga. Jest on przerysem mapy Wieliczki Wilhelma Hondiusa z 1645 r., ale uwzględniającym aktualny stan zabudowy górniczego miasta w 1717 r.

Geometra Krzysztof Juliusz Herttwig został sprowadzony do Wieliczki w okresie konfliktu pomiędzy administracją żup, a Lubomirskimi o tereny kopalniane. Jego zadaniem było wykonanie dokładnych pomiarów powierzchni i wyrobisk szybu Janina należących do króla i wyrobisk szybu Kunegunda należących do Lubomirskich.

**Magiczny
Kraków**

Kolekcję górniczego oświetlenia wzbogaciła brytyjska, **benzynowa lampa bezpieczeństwa** przez The Protector Lamp and Lighting Company Limited wykonana po 1964 r. Warto przypomnieć, że lampy bezpieczeństwa ostrzegają pracowników przebywających w kopalni o obecności metanu oraz zagrażającej zdrowiu ilości dwutlenku węgla w powietrzu.

Zbiory biblioteczne wzbogacił egzemplarz **Tygodnika dla Dzieci i Młodzieży „Płomyk”** z 1936 roku z opowiadaniem Wandy Grodzieńskiej pt. „W Wieliczce”. Warte uwagi są ilustrujące je fotografie, które pokazują górników przy pracy, w mundurach oraz wnętrza kopalni, w tym takie, których nie da się już zobaczyć na trasie zwiedzania.

Nowe obiekty można oglądać w Zamku Żupnym w Wieliczce do końca 2022 roku.